Üretici sorumluluğu ve depozito/vergi planı tamamlayıcı mı, çelişkili mi?

"Depozito ve vergiler, üretici sorumluluk planına uygun mu?" sorusu, Prag'da gerçekleştirilen Pro Europe Kongresi'nde çeşitli ambalaj uzmanları tarafından tartışıldı. Konu ile ilgili yorumları, ortak ve karşıt görüşleri bu yazımızda okuyacaksınız.

15 – 16 Mayıs 2008 tarihleri arasında Prag'da yapılan Pro Europe Kongresi'nde, Yeşil Nokta sistemlerinin önde gelenleri ve ambalaj endüstrisi temsilcileri bu soruya topluca "hayır" demiş olsa da bir Çevre Bakanlığı temsilcisi "3 seçenek tamamlayıcı olacaktır" dedi.

Fost Plus Yönetim Kurulu Başkanı Henri Meiressonne, konuyla ilgili yaptığı konuşmada şunları dile getirdi: "Üretici sorumluluk planı, tüketiciler ve üreticiler üzerindeki sorumluluğun dağılımı açısından adil bir sistemdir. Vergiler üretim sorumluluğu değil sadece finansal sorumluluktur. Vergiler, verimli değildir. Tüm paydaşların verimli olabilmesi için bazı görevleri bulunmaktadır."

Fost Plus Pazarlama Müdürü Johan Goossens ise üretici sorumluluğu ile bir firmanın, sistemin maliyetlerini düşürmek ve bir çözüm bulabilmek için harekete geçmekte olduğunu ifade etti. Eco Ambalaj Yönetim Kurulu Başkanı Bernard Herodin de bu görüşe katıldığını belirtti.

Toplantıda, Fransız ambalaj endüstrisi, ambalajların %75'inin "bedelsiz olarak" geri dönüştürüleceğine ve geri kazandırılacağına ilişkin söz verdiğini açıkladı.

Herodin, tekrar kullanılabilirliğin – depozito sisteminin amacı – ekolojik temelli bir çözüm sunmadığını, bir dogma olarak tasarlanmış olduğunu belirterek, bu dogmanın karşısında durulması gerektiğini sözlerine ekledi. Ayrıca Pro Europe Eş Başkanı Joachim Quoden, depozitonun tekrar dolum sistemini kurtaramadığını ve en az 3 kat daha pahalı olduğunu söyledi.

Carroll: "Hükümetler daha fazla gelir peşinde"

Delegelere, kuralların yürütülmesi için kullanılan vergilerin, iç pazarı etkileyebildiğini belirten Avrupa Ambalaj ve Çevre Ajansı (EUROPEAN) Yönetim Kurulu Başkanı Julian Carroll konuşmasını şöyle sürdürdü: "Ambalaj endüstrisi, geri dönüşüm ve geri kazanım hedefleri ile ilgili olarak üstüne düşen her şeyi yapmıştır. Şu an bile ihtiyaçları karşılamaktayız. Biz görevimizi yerine getiriyoruz, ancak hükümet bizden daha fazlasını istiyor. Hükümetler daha fazla gelir peşinde."

Carroll, İsveç'in bile başka bir seçenek yokmuş gibi depozito sistemini kamuoyuna tanıtmış olduğunu ve bu uygulamanın etkili ve endüstriye sorumluluk yükleyen bir şekilde çalışmaya başladığını söyleyerek, şu anda hükümetin depozitoyu yükselteceğini sözlerine ekledi. Meiressonne ve Quoden tarafından Belçika ve Danimarka'da, geliri artırmak için vergiler konulduğu ve bu uygulamanın durdurulması gerektiği belirtildi. Christian Fisher ise Danimarka vergilerinin devlet gelirini artırdığını kabul ederek, iş gücü ve sermaye üzerindeki vergilerin dengelenmesi sonucunda 140 milyon Danimarka kronunun, Danimarka devletine gelir olarak kaldığını sözlerine ekledi.

Carroll, depozito sistemlerinin aslında geri dönüşüm oranını artırmadan maliyetlere eklenmiş olduğunu belirtti ve: "Birden fazla malzemeli ürünü seçerek toplama sistemleri ve zorunlu depozitolar, her uygun malzeme için 70 cent toplamaktadır. Her ne kadar, birden çok malzemeli toplamanın maliyeti, tonu 320 pound ile 770 pound arasında değişse de birden çok malzemeli toplama ile depozitoların maliyetleri ton başına 790 pound ile 1200 pound arasındadır" dedi. Zorunlu depozitoların çevresel açıdan olumsuzluk yarattığını, seçeneklerin azaltıldığını, çapraz sınır ticareti ve ürünlerin serbest dolaşımının doldurucular için daha pahalı olduğunu ve daha fazla efor sarfiyatı gerektirdiğini sözlerine ekledi.

Carroll, gizli vergilerle ilgili ise şu yorumu yaptı: "Ambalajlanmış ürün sektöründeki bozulan rekabet ortamı ile tüketiciler üzerindeki mevcut gizli vergilere ilave ölçütler eklenmiştir. Öncelik, kullananın cezalandırılmasından ziyade az ambalajlamanın önlenmesi olmalıdır."

Belçika'dan EkoVergi

Fost Plus'tan Goossens'ın açıklamalarına göre Belçika'da 2004 yılında ekovergi gibi ambalaj vergileri kamuoyuna duyuruldu. Goossens, tek kullanımlıkların (0,0986/1 Euro) vergilerinin, tekrar kullanılabilen ambalajlara (0,0141/1 Euro) göre yedi kat daha yüksek olduğunu ve her iki verginin de ekonomi için etkili olmadığını belirterek: "Vergiler sadece devlet bütçesi için güzeldir ve bu alınan vergilerin çevrenin gelişimi için hiçbir katkısı yoktur" dedi.

Vergileri ve depozitoları savunan tek ses: Christian Fischer!

Eski Danimarka Çevre Koruma Ajansı ve Danimarka Çevre Bakanı olan, şu anda üst düzey danışmanlık yapan Christian Fischer vergileri ve depozitoları savunan tek ses olarak, "Depozito ve vergiler, üretici sorumlulukları planını tamamlayacaktır. Depozitolar özellikle içecek ambalajı için çok uygundur. Daha temiz atığa neden olur ve atığı minimalize ederek, tekrar kullanım ve geri dönüşüm oranlarını artırır. Ayrıca atığın toplanması için de bir teşviktir" dedi.

Fischer, diğer taraftan ambalaj yönetmeliğinin, tekrar doldurulabilir şişelere hiçbir avantaj vermediğini de sözlerine ekleyerek, konu ile ilgili endişesini şu şekilde dile getirdi: "Vergiler ambalaj ağırlığını optimize ederek ve ambalaj kullanımının azalmasını teşvik ederek zararlı çevresel etkileri de azaltmaktadır. Ancak vergilerin, ağırlık ve ambalaj çeşidi olarak geri dönüşüm oranında çok kısıtlı bir etkiye sahip olduğu da kabul edilmelidir. Üretici sorumluluğu planı oldukça dengelidir. Vergiler ve depozitolar, ancak özel atık akışında kullanılabilir. Daha çok içecek ambalajı ve daha karışık sorunların çözümü için Avrupa işbirliğine ihtiyaç vardır. Ayrıca içecek ambalajları vergisi, tek kullanımlık ve tekrar kullanımlık şişelerin geri dönme yüzdesini oldukça yükseltmektedir. Bizim üretici sorumluluğuna dikkat etmemiz gerekmektedir. Vergiler ve depozitolar tamamlayıcıdır, çelişkili değildir."

Diğer Görüşler...

Paydaşlar, direkt olarak Yeşil Nokta planına veya hükümete ortak değil, halen üretici sorumluluğuna yönelmektedir. Sanayi Operasyonları Başkan Yardımcısı Patrice Robichon: "Üretici sorumluluklarının paylaşılması, tüm tedarik zincirinin atık üretimini engellenmesi için davranışlarını değiştirecek ve optimize edecek en iyi yoldur" dedi.

Ayrıca Belçika INTERAFVAL – Flaman Şehirler ve Yerel Yönetimler Derneği'nden Christof Delatter, önemli olan noktanın ücretlerin belirlenmesi olduğunu belirterek: "Toplama ve geri dönüşüm için gerekli çevresel maliyetler ürün fiyatlarına yansımalıdır" diye belirtti.

İş dünyası konfederasyonu BUSINESS-EUROPE'un sürdürülebilir tüketim ve üretim ile ilgili Çalışma Grubu Başkanı Philippe Diercxsens: "Alman Adalet Divanı'nın depozito davasında almış olduğu kararla, tekrar kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir ambalajlar arasında bir hiyerarşi yoktur ve olmamalıdır" diye ekledi.

Kaynak:
European Environment Packaging Law

Çeviren:
Berkan Tunçludemir
ÇEVKO Vakfı Ekonomik İşletmeler Uzmanı